

Περιεχόμενα

1. ΛΕΜΕΣΟΣ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΜΟΝΟ Η ΠΑΡΑΛΙΑ

ΧΑΡΑΥΓΗ 24/05/2020 σελ.10

Λεμεσός δεν είναι μόνο η παραλία

Μέσα από τρεις διαδρομές η πόλη καλεί ντόπιους και ξένους επισκέπτες να ανακαλύψουν τον πλούτο της διαχρονικής πολιτιστικής κληρονομιάς της

Του **Χρήστου Χαρολάμπους**

Με τις πρώτες καλοκαιρινές απαγορεύσεων που μας είχαν επιβληθεί λόγω της πανδημίας, είδαμε το παραλιακό μέτωπο της Λεμεσού να «βουλιάζει» από τον κόσμο και σε αρκετές περιπτώσεις «περιφρονώντας» κάποια μέτρα προστασίας που εξακολουθούν να βρίσκονται σε ισχύ. Και θα πρέπει να είναι αναμενόμενο ότι στο επόμενο διάστημα και καθώς σφίγγουν όλο και πιο πολύ οι ζέστες, αυτός ο κόσμος θα πολλαπλασιαστεί και σε μεγάλο ποσοστό θα αποτελείται από μη Λεμεσιανούς. Είναι αυτό το κάτι που σε κάνει να καταφεύγεις στη Λεμεσό αναζητώντας όλα εκείνα τα in που συνθέτουν ιδιαίτερα το παραλιακό μέτωπο.

Όμως η Λεμεσός δεν είναι μόνο η θάλασσα και οι χαρές που προσφέρει το σουλατσόρισμα στο παραλιακό πάρκο και τον πεζόδρομο που διασχίζει σε όλο το μήκος το παραλιακό μέτωπο. Σε απόσταση αναπνοής από την παραλία, η πόλη, και ειδικότερα το ιστορικό κέντρο, κρύβει ανάλογες ομορφιές που όχι μόνο ψυχαγωγούν και διασκεδάζουν, αλλά και προσφέρουν σημαντικές γνώσεις σε όποιον θελήσει να περπατήσει στα σοκάκια και τις γωνιές της πόλης.

Την ευκαιρία τόσο στους ίδιους τους κατοίκους όσο και στους επισκέπτες της Λεμεσού να ανακαλύψουν την εκτός παραλίας πόλη έχει δώσει το Κυπριακό Ίδρυμα Προστασίας του Περιβάλλοντος, το οποίο, πριν από έξι χρόνια, σχεδίασε τον Πολιτιστικό Χάρτη της Λεμεσού, στα πλαίσια μιας γενικότερης μελέτης που καλύπτει μέρος της παλιάς πόλης με γειτνιάζουσες συνοικίες της ελληνοκυπριακής και τουρκοκυπριακής κοινότητας.

Στον χάρτη αυτό, που ουσιαστικά υποδεικνύει διαδρομές μέσα από τις οποίες αναδεικνύεται ο πλούτος της διαχρονικής πολιτιστικής κληρονομιάς της πόλης, καταγράφονται τα διατηρητέα και άλλα αξιόλογα κτίρια που είναι διασκορπισμένα κυρίως στο ιστορικό κέντρο

όπου και δραστηριοποιούνται δεκάδες παραδοσιακοί μάστορες αλλά και σύγχρονοι βιοτέχνες και καλλιτέχνες.

Η παλιά Λεμεσός αποτελείται από γειτονιές οι οποίες χαρακτηρίζονται σε μεγάλο βαθμό από κατοικίες και άλλα σημαντικά κτίρια, κολημένα το ένα στο άλλο, με κρυμμένους εσωτερικούς κήπους και μεγάλες αυλές αλλά και πετρόκτιστους μεγάλους χώρους που χρησιμοποιούνταν, ιδιαίτερα κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου, για να αποθηκεύονται προϊόντα της επαρχίας, όπως σταφύλια, κρασί και χαρούπια.

Περπατώντας οι ξένοι επισκέπτες αλλά και πολλοί ντόπιοι, στην παλιά πόλη, σίγουρα δεν γνωρίζουν για κάποια κτίρια και μνημεία που συναντούν, γεγονός που καθιστά αυτό το χάρτη σημαντικό εργαλείο για έναν πολιτιστικό περίπατο μέσα στην πόλη ο οποίος περιλαμβάνει τρεις διαδρομές που καλύπτουν την περιοχή γύρω από το κάστρο, το παραλιακό μέτωπο και κάποιες γειτονιές με οικιακή ανάπτυξη της περιόδου της αποικιοκρατίας.

Με επίκεντρο το κάστρο

Ξεκινώντας από το μεσαιωνικό κάστρο που λειτουργεί εδώ και αρκετά χρόνια ως Μεσαιωνικό Μουσείο, μπορεί κανείς να κατευθυνθεί στα ανατολικά προς την πόλη ή νότια προς την περιοχή του παλιού λιμανιού.

Προχωρώντας προς την πόλη, ο δρόμος οδηγεί στην πλατεία του Τζαμί Κεπίρ (Μεγάλο Τζαμί), που είναι το πιο σημαντικό μουσουλμανικό θρησκευτικό κτίριο της πόλης. Τμήμα του είναι χτισμένο στα χαλάσματα εκκλησιών των Λουζινιανών που και αυτή κτίστηκε πάνω σε βυζαντινή εκκλησία. Δίπλα από το τζαμί, στην οδό Γενέθλιου Μιτέλλα, βρίσκεται και το παλαιότερο οθωμανικό νεκροταφείο της Λεμεσού, ενώ απέναντι βρίσκεται η μια από τις δυο παλιές Δημοτικές Αγορές που σήμερα αποτελεί θεατρική στέγη και χώρο πολιτιστικών εκδηλώσεων.

λώσεων.

Στην παρακείμενη οδό Γενέθλιου Μιτέλλα υπήρχαν οι αποθήκες ξιδιού που έχουν διαμορφωθεί επίσης σε πολιτιστικούς χώρους. Σε μια πάροδο στην οδό Λουτρών, που χαρακτηρίζεται σαν ο αρχαιότερος δρόμος της πόλης, διατηρείται το παλιό οθωμανικό χαμάμ. Προχωρώντας προς την εμπορική οδό Αγίου Ανδρέου, δεσπόζει ο καθεδρικός ναός της Αγίας Νάπας και μια σειρά από παλιά αρκοντικά, τα ισόγεια των οποίων έχουν μετατραπεί κυρίως σε καταστήματα.

Από την Αγία Νάπα, η διαδρομή οδηγεί βόρεια στην ανακαινισμένη Δημοτική Αγορά, η οποία αναμένεται να λειτουργήσει σε λίγες μέρες στεγάζοντας εμπορικά και άλλα καταστήματα αλλά και αίθουσες καλλιτεχνικών δραστηριοτήτων. Στα σοκάκια γύρω από την Αγορά κυριαρχούν κτίρια της εποχής της αποικιοκρατίας ή και νεότερα, αρκετά από τα οποία έχουν αξιοποιηθεί από το **TEBIAK**.

Στην περιοχή πίσω από το κάστρο υπάρχουν οι εγκαταστάσεις του παλαιού χαρουτόμυλου, όπου στεγάζονται το Πολιτιστικό Κέντρο «Ευαγόρας Λανίτης» και διάφοροι χώροι εστίασης.

Εκεί που ο Χριστός συναντά τον Αλλάχ

Στα βορειοδυτικά του κάστρου, εκεί που η οδός Αγίου Ανδρέου συναντά την οδό Αγκύρας, εκτείνεται η τουρκοκυπριακή συνοικία της Λεμεσού, όπου κυριαρχούσαν παλαιότερα οι κατοικίες και τα καταστήματα Τουρκοκυπρίων, ενώ σήμερα στεγάζονται μικρά εργαστήρια εκπομπών του 1974 αλλά και χώροι αναψυχής και διασκέδασης.

Στο τέλος της οδού Αγκύρας προβάλλει το τζαμί Τζετίτ (που σημαίνει τέμενος της Παρασκευής) και ακριβώς απέναντί η μικρή εκκλησία του Αγίου Αντωνίου. Μιναρές και καμπαναριό σε μια μόνιμη γειτνίαση που σου δίνει την εντύπωση ότι κάθε πρωί Χριστός και Αλλάχ

λένε τις καλημέρες τους...

Μια περιοχή της πόλης που αποτελεί χαρακτηριστικό δείγμα της ειρηνικής συμβίωσης και συνεργασίας Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων. Είναι εδώ που προγραμματίζεται από το Δήμο Λεμεσού η δημιουργία της πλατείας Ειρήνης.

Από το τζαμί και τον Αι-Αντώνη (στην απέναντι παραλιακή περιοχή εκτείνονται οι εγκαταστάσεις τη μαρίνας), ο δρόμος οδηγεί στο παλιό λιμάνι. Εκεί κοντά συνεχίζει η παράδοση των χριστιανικών και μουσουλμανικών χώρων, όπως η Αγία Θέκλα στην ομώνυμη οδό, με υπόγειο αγίασμα και μια μουσουλμανική αφιερωματική πλάκα, ενώ στην απέναντι πλευρά, εκεί που αρχίζει η παραλιακή λεωφόρος, συναντάς το μικρό θολωτό μουσουλμανικό μωσαίο του Πιρ Αλή Ντεντέ Τεκέ με σκαλιστές ταφότερες φημισμένων σοφηδών.

Η διαδρομή της αποικιοκρατικής ανάπτυξης

Στη διαδρομή αυτή, η οποία καλύπτει και περιοχή όπου κυριαρχούν κτίρια της αποικιοκρατικής περιόδου, οι δρόμοι έχουν ονόματα με συμβολικό χαρακτήρα... Οδός Ειρήνης και Ελευθερίας, Αγκύρας και Ελλάδος...

Τα περισσότερα κτίρια στην οδό Ειρήνης είναι από πέτρα και με στενά μπαλκόνια στις προσόψεις τους. Στο βόρειο άκρο της η οδός Ειρήνης συναντά την οδό Ναυαρίνου, η οποία εκτείνεται μέχρι τον ποταμό Γαρούλλι και το ομώνυμο Γραμμικό Πάρκο που περνά κάτω από το γεφύρι των «Τεσσαρών Φαναριών», το οποίο αποτελεί κατά κάποιο τρόπο και την πύλη εισόδου στην τουρκοκυπριακή συνοικία.

Λίγα μέτρα πριν το γεφύρι ξεκινά η οδός Ελευθερίας, που κάποτε αποτελούσε την είσοδο στην πόλη για τον κόσμο που έρχόταν από τα κρασοχώρια. Χάνια, καφενεία και αποθήκες μιας άλλης εποχής, σήμερα λειτουργούν σαν εστιατόρια και άλλα κέντρα διασκέδασης.

